

Barbu menighetsråd

- Avsender: Barbu menighetsråd
- Høringsinstans: Menighetsråd
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Enigheten gjelder fjerning av kirkelovens §3.2. En statlig lov om tros- og livssynssamfunn bør ikke underkjenne foreldres ønske om å gi barna del i religiøs tilhørighet og oppdragelse. Å overse barn som religiøse individer med rett til trosliv bryter fullstendig med den evangelisk lutherske kirkes lære og tradisjon. En vesentlig del av kirkens tjenester og arbeid gjelder nettopp barn. Trosopplæringsreformen som nylig er implementert i Dnk må ikke avvikles. Barn i andre T&L må heller ikke behandles som luft. Det arbeid som kirken og andre T&L gjør blant barn og unge bør ikke telle mindre enn det som gjøres for voksne. Barn under 15år har også personnummer.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Enig i at det bør være et minimumskrav, men grensen bør vurderes satt en del lavere enn 500, i alle fall hvis barn under 15 år ikke skal medregnes, men ikke lavere enn 100.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Sikrer lik og rasjonell behandling.
Gir bedre mulighet for å utvikle
spisskompetanse og forebygge
dobbelregistrering.*

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Barns trosliv og tilhørighet til kirke
eller andre T&L er ikke mindre verd
enn voksnes Jfr. vår kommentar til
spørsmål 4.*

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Forutsatt avklaring av hvilke kirkelige formål som skal inngå i beregningsgrunnlaget, bør tilskudd til T&L utenfor Dnk endres i takt med tilsvarende tilskudd til Dnk

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Enig i intensjonen om at de merkostnader som følger av kirkebyggenes kulturminneverdi, ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

En hjemmel i denne loven kan være fornuftig, men bestemmelsen må evt. brukes med stor varsomhet, av hensynet til religionsfriheten.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Spørsmålet burde vært delt i flere. Noen elementer er vi enig i. Andre er vi uenige i. Derfor ligger vårt svar i følgende kommentarer: Enig i forslaget til §10, 1.ledd om at "Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenestelige bøker." Enig også i at Kirkemøtet kan gi nærmere bestemmelser om kirkelig inndeling, jf. forslaget §10, 2.ledd. Det er også naturlig at kirkemøtet gis myndighet til å gi bestemmelser om valg til kirkelige organer. Det samme gjelder organiseringen av kirken på nasjonalt og regionalt nivå. Når det gjelder organiseringen på lokalt nivå, forutsetter vi at loven fastlegger hvilke oppgaver som må ligge under myndighetsområdet til soknets organer for at soknet reelt fortsatt reelt skal være et "eget rettssubjekt", slik det heter i forslaget til §9. Fullmaktene som gis til Kirkemøtet må ikke være så vide at soknets myndighet som eget rettssubjekt blir tømt for innhold. Loven må derfor fastlegge noen grunnleggende oppgaver og myndighetsområder som soknets organer skal ha. Videre må det gis lovhjemmel for et felles organ for soknene i kommunen. Dette utdypes nærmere i våre generelle kommentarer.</i>

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Som eget rettssubjekt må likevel soknets organer ha forvaltningsansvaret for de kirkebygg soknet eier, innen de generelle regler Kirkemøtet fastsetter.</i>

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Kirkemøtet bør ha frihet til å fastsette om det er mest hensiktsmessig å legge de nevnte lover til grunn, eller utforme egne regler som ivaretar prinsippene om dokumentoffentlighet, forsvarlig saksbehandling og arkiv/dokumentasjon. Disse prinsippene bør gjelde all forvaltningsmyndighet som utøves i kirkelige organer. De bør også gjelde i saker som gjelder «rene» kirkelige formål, for å ivareta formålsbestemmelsen i lovforslagets §9 om "å legge til rette for at Den norske kirke forblir en demokratisk og landsdekkende kirke". De kirkelige råd på ulike nivåer må sikres full innsikt i de ulike organers virksomhet på tvers av nivåer.</i>

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Loven bør ikke si noe om medlemskontingent. Når vi forutsetter at Dnk i overskuelig framtid fortsatt vil være landsdekkende, vil betjene store deler av det norske folk og mottar store offentlige overføringer, er det ikke hensiktsmessig å innføre medlemsavgift. Om staten vil finansiere sine overføringer ved å skrive ut en livssynsavgift til alle skatteyttere, er det en sak som staten selv kan avgjøre.</i>

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Vi forutsetter at loven fastlegger de viktigste oppgaver som må tilligge soknets organer, for å sikre at det fortsatt skal være realiteter i at det enkelte sokn er et "eget rettssubjekt"</i>

slik det heter i forslaget til §9, jf. våre kommentarer til spørsmål 19 og våre generelle kommentarer.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.

☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Staten bør gjennom lovgivningen ikke frata kommunen sin del av det finansielle ansvaret for Dnk. Det ville være et sentraliserende tiltak, og et bidrag til å gjøre kirken mindre relevant som aktør i lokalsamfunnet. Det ville også være et skritt i motsatt retning av det som ellers skjer med ansvaret viktige tjenester til befolkningen som finansieres med offentlige midler. Dialogen mellom de kirkelige organer og de offentlige finansieringskildene er viktig for å opprettholde samarbeid og kompetanse som kan bidra til rasjonell ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestene. Derfor bør loven benytte formuleringer om at staten og kommunen skal gi tilskudd etter budsjettforslag fra henholdsvis Kirkemøtet/kirkerådet og kommunen. Dette utdypes nærmere i våre generelle kommentarer. En modell der staten overtar det ansvaret kommunene i dag har for å finansiere Dnk ville løsne de tette forbindelser som er mellom kirke og lokalbefolkning så vel som kommuneorganisasjon. Det lokale ansvaret for folkekirken blir svekket. Kirken blir mer sentralisert og byråkratisk, med den følge at det blir tyngre å rekruttere til de lokale kirkelige organer. Vi viser til våre kommentarer til spørsmål 19 og 24 og våre generelle kommentarer. Nedbyggingen av soknets organer vil ikke støtte formålsbestemmelsen i lovforslagets kapittel Om Den norske kirke, som er "å legge til rette for at Den norske kirke forblir en demokratisk og landsdekkende kirke."

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Vi viser til våre kommentarer til spørsmålene 19 og 24A og våre generelle kommentarer. Når forvaltningsansvaret for gravplassene legges til et kirkelig organ må det ses som uttrykk for at de kirkelige fellesrådene har utført dette samfunnsansvaret på en god og profesjonell måte i godt samarbeid med kommunen. Da er det naturlig at loven fastsetter at det skal være et felles organ for soknene i kommunen som forvalter dette ansvaret. Et ansvar som ligger utenom det vi kan kalle trossamfunnet Dnk's interne kirkelige forhold. For å tydeliggjøre dette ansvaret og bidra til kontinuitet, bør loven kunne kalle dette organet for "fellesrådet" eller soknenes fellesråd. Det bør også vurderes om det skal hjemles en rett for kommunen til å oppnevne en representant.

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Som nevnt i våre kommentarer til særlig spørsmål 19 og 26 mener vi at loven bør fastsette at gravplassmyndigheten skal forvaltes av et fellesorgan for soknene i kommunen, og at kommunen skal ha rett til å oppnevne en representant. Dette er viktig for god samhandling mellom gravplassmyndigheten og kommunen. I nåværende gravferdslov står det at "det ansvar og den myndighet som i loven her er lagt til kirkelig fellesråd" kan, "med departementets godkjenning overføres til kommunen". Vi finner det naturlig at det føres drøftinger mellom kommunen og den kirkelige gravplassmyndighet før kommunen evt. søker Fylkesmannen. En avtale vil være nødvendig for å legge til rette for at gravplasser, som er kirkelig eiendom, og vanligvis er beliggende ved kirker, fortsatt kan brukes etter at kommunen evt. overtar gravplassmyndigheten.

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Nåværende gravferdslov fastsetter i §4 at "Anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av gravplass og bygninger på gravplass " ikke kan skje "uten etter tilslutning fra kommunen og med tillatelse fra bispedømmerådet", som kan sette vilkår for tillatelsen. Her bør det inn en bestemmelse som sikrer medvirkning eller tillatelse fra et kirkelig organ i de tilfeller der gravplassen ligger ved en kirke og eller eies av soknet, jf. våre kommentarer til spørsmål 27.

Kommentarer

GENERELLE KOMMENTARER: I våre kommentarer til spørsmål 19 la vi vekt på at det må gis lov hjemmel for et felles organ for soknene i kommunen. Dette vil vi utdype i det følgende: Et felles organ for soknene i kommunen er for det første nødvendig når det er et kommunen som har finansieringsansvar for kirkebyggene. Soknenes felles organ på kommunenivå må fortsatt (KL §14) ha ansvaret for kirkebygg, bygging, drift og vedlikehold av kirker. Når lovforslaget for det andre forutsetter at soknet fortsatt skal være gravplassmyndighet, bør loven fastslå at dette sokneorganet skal dekke

alle soknene i kommunen. Kirkemøtet bør ikke gis myndighet til å flytte dette ansvaret til et organ som ikke er soknets organ, for eksempel til bispedømmenivået. Vi viser her også til departementets forslag til endringer i gravferdsloven, der det under den nye overskriften til §3 - "Gravplassmyndighetens og kommunens ansvar" - står slik i 2. ledd: "Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen etter budsjettforslag fra soknet (vår utheving). Etter avtale med soknet kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til dette formål." Departementet synes også å implisere at gravferdsforvaltningen skal ivaretas av et sokneorgan i sitt forslag til endringer av gravferdslovens §3 Forvaltningsansvar, 1. og 2. ledd, der det står: "Det organet som etter Kirkemøtets beslutning opptrer på soknets vegne (vår utheving) i saker vedrørende drift og forvaltning av gravplass, er lokal gravplassmyndighet etter loven her. Etter søknad fra kommunen kan fylkesmannen ved forskrift treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven her skal overføres til kommunen." At departementet, på nåværende stadium i prosessen, ikke plasserer gravplassmyndigheten på et navngitt organ for soknene i kommunen, er forståelig, ettersom fellesrådenes framtidige rolle er uavklart. Prinsipielt sett kunne soknet, som eget rettssubjekt, like gjerne selv bestemme hvilket organ som skal ivareta soknets gravplassmyndighet. At kommunen i lovforslaget gis rett til å søke Fylkesmannen om å overta gravplassmyndigheten, tilsier også at det er et organ for soknene i kommunen, et felles organ for soknene, som loven i utgangspunktet tildeler gravplassmyndigheten. Dette bør ikke utelukke at soknene i kommunen kan gi sin tilslutning til å overføre gravplassmyndigheten til et regionalt organ som opptrer på vegne av soknene i flere kommuner. En slik løsning kan være fordelaktig av flere grunner. Hvis det skal opprettes et regionalt organ som skal «opptre på soknets vegne» er det imidlertid prinsipielt viktig at det er soknets organ, altså at dette organet har sin forankring i soknet som rettssubjekt. En ensidig forankring i Den norske kirkes rettssubjekt, som for eksempel bispedømmerådet i sin nåværende form ville ikke gjøre et regionalt til et soknets organ. Et hensyn som kan tale for et felles organ for soknene i flere kommuner, kan være at det er mange små kommuner, og at en i kommunene, og evt. også i den lokale kirke, har vunnet gode erfaringer - og ser muligheter for styrket kompetanse og mer rasjonell drift – ved å samarbeide på tvers av flere kommuner. Et annet hensyn kan være behovet for å finne det organisatoriske «Columbi egg»-løsninger som gir en god løsning på ønsket om å plassere arbeidsgiveransvaret hos et organ som etablerer en felles arbeidsgiverlinje for alle tilsatte som har sin tjeneste i soknene, både geistlige og alle de som i dag har kirkelig fellesråd som arbeidsgiver. Et slikt felles arbeidsgiverorgan vil selvsagt kunne håndtere økonomiske overføringer fra både staten og kommunen. Hvis gravplassmyndigheten delegeres til et organ som er fellesorgan for alle sokn i flere kommuner, vil gravplassforvaltningen naturlig nok forvaltes slik at kommunikasjon, budsjettering og rapportering videreføres direkte med den enkelte kommune. Det samme vil kunne gjøres for kommunale utgifter til andre kirkelige formål som for eksempel kirkebygg. En slik tilnærming til organiseringen av den lokale kirke, vil bidra til å videreføre den positive utvikling etter 20 års erfaring med nåværende kirkelov. Erfaringen er at fellesråd med daglig ledelse har ivaretatt soknenes administrative og økonomiske oppgaver på en rasjonell og profesjonell måte. Det er vel knapt noen kommune i dette land som vil foretrekke at kontakten og pengestrømmen til soknene i kommunen skal gå gjennom bispedømmenivået eller kirkemøtenivået. En slik sentralisering av kirken vil virke unødig byråkratisk og fremmedgjørende. Uten et felles organ for soknene i en kommune vil den administrative kapasiteten også måtte bygges opp i det enkelte sokn. Det ville ytterligere byråkratisere kirken og redusere dens kapasitet til å betjene befolkningen, eller for å si det med formuleringen i nåværende kirkelovs formålsbestemmelse: "Formålet med loven er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge". Fellesrådene har vist at de er i stand til å ivareta også arbeidsgiveransvaret på en god måte. Det er derfor naturlig å videreføre ordningen med at soknenes felles organ på kommunenivå er arbeidsgivere for ikke-geistlige ansatte. Da følger det virksomhetsansvaret for gravplassene, kirkebyggene og kontorene. Av hensyn til at mange kommuner fortsatt er små, og til ønsket om å samordne arbeidsgiveransvaret for prestene og de øvrige ansatte, kan det vurderes lagt til et område av flere kommuner, som for eksempel et prosti, hvis det gir passende størrelse og harmonerer med et naturlig bo- og arbeidsmarked. Flytting av arbeidsgiveransvaret for ikke-geistlige til bispedømme- eller kirkemøtenivå vil oppleves som en drastisk virksomhetsoverdragelse til en annen juridisk person. Hvis loven skulle unnlate å forankre arbeidsgiveransvaret for de de som i dag er fellesrådsansatte, i et soknets organ, bør det fastsettes en overgangsordning der fellesrådets myndighet videreføres i en overgang slik at soknenes og de tilsatte rettigheter blir ivaretatt på forsvarlig vis etter arbeidslivets regler. En slik sentralisering av kirken vil ikke vitalisere Dnk på lokalt nivå, og det vil etter hvert kunne bli svært vanskelig å rekruttere frivillige til menighetsrådene. Under spørsmål 24 viste vi til at vårt svar utdypes nærmere i våre generelle kommentarer, som følger her: "Kongen sender prester og bøndene bygger kirker". Det er Norsk kirkehistorie satt på spissen. Kirkebyggene er sterke identitetsfaktorer i enhver kommune. Vi tillater oss å sitere fagdirektør Oddbjørn Sørmoen i KA, som har vært mange år hos Riksantikvaren og nylig har skrevet en artikkel om kirkebyggenes plass: "Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn er ute på høring. Den kommende loven vil få store konsekvenser for ivaretakelsen av kirkebyggene som kulturminner. Kirkene spiller en langt større rolle i landet vårt enn som forsamlingslokaler for Norges største trossamfunn. Over alt hvor det bor folk i vårt langstrakte land stikker det opp et kirkespir. Kirkene er arkitektoniske referansepunkter i de norske landskap. De framstår som langt mer bestandige og tidløse enn det meste av det som omgir oss. De er en del av veven som gir steder identitet. Plasseringen ved bytorget, fjorden eller bygdesenteret er ikke tilfeldig. Kirken var navet i lokalmiljøet og er fremdeles et sentralt element i formingen av norske steder og selvforståelse. De er med på å gjøre et sted til et sted, forskjellig fra alle andre steder." At staten plutselig nå skulle frata kommunen det finansielle ansvaret er en sentraliserende ide som vil gjøre kirken mindre relevant som aktør i lokalsamfunnet. Det vil også være et skritt i motsatt retning av det som ellers skjer med ansvaret for organisering av viktige tjenester til befolkningen som finansieres med offentlige midler. Til de foreslåtte formuleringer av §12 om finansiering av Dnk vil vi foreslå følgende endringer: Sitat lovforslaget: Staten gir tilskudd til prestatjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål. Vi foreslår at første

setning formuleres slik: Staten gir tilskudd til prestetjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt etter budsjettforslag fra Kirkemøtet/Kirkerådet. Sitat lovforslaget: Kommunen gir tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunen, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sørge for at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand og kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sørge for at soknene har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger og tilstrekkelig administrativ hjelp. Vi foreslår at første setning formuleres slik: Kommunen gir, etter forslag fra soknenes felles organ, tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunen. Det er viktig at de offentlige tilskuddene framkommer etter kommunikasjon med de kirkelige organene. Vi viser for øvrig til formuleringene i nåværende kirkelov, der det i §15 om kommunens økonomiske ansvar heter slik: "Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag (vår utheving) fra kirkelig fellesråd". Det er også verdt å notere at departementets skisse til fortsatt delt finansieringsansvar i lovforslaget §12 inneholder følgende to ledd, som ikke er med i skissen for fullt statlig finansieringsansvar: §12, 5.ledd: «Kommunal tjenesteyting kan tre i stedet for tilskudd etter fjerde ledd». §12, 6.ledd: «Kommunen kan ta opp lån for å finansiere disse formålene, og kommuneloven § 50 gjelder da tilsvarende». Videre viser vi til følgende formulering i forslaget til endring av gravferdslovens §3 om gravplassmyndighetens og kommunens ansvar, annet ledd: "Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen etter budsjettforslag fra soknet". Om det er noen realitetsforskjell på det å "gi tilskudd" eller det at "utgifter utredes" er vel tvilsomt. I alle fall framgår det av høringsnotatet at nåværende volum skal videreføres. Under kapittel 23 om økonomiske og administrative konsekvenser sies det (23.2, side 217): "Ved en videreføring av dagens ansvarsdeling mellom staten og kommunene oppstår ingen budsjettmessige konsekvenser for staten eller kommunene. Reguleringen av det kommunale ansvaret i lov foreslås utformet noe annerledes enn i dag. Fortsatt vil det i lov angis hvilke kirkelige formål som kommunenes ansvar retter seg mot, men mindre detaljregulert. Departementet ser lovforslaget som en tilpasning til den budsjettstyrte rammefinansieringen av kirken som i stor grad praktiseres i kommunene i dag". Etterlysning: En nærliggende problemstilling, som ikke er berørt i de 28 spørsmålene i departementets svarskjema, gjelder nåværende kirkelov §21, 5. og 6. ledd: "I spredtbygd område er bebyggelse ikke tillatt nærmere kirke enn 60 meter uten tillatelse av departementet. Departementet kan på avgrensede områder overlate til biskopen å treffe beslutninger etter denne paragraf." I dag har biskopen innsigelsesrett ved framleggelse av reguleringsplanforslag som åpner for bebyggelse (hus, rundkjøringer etc.) nærmere enn 60 meter fra et kirkebygg i spredtbygd område. Bestemmelsen er uttrykk for at kirkebyggene er viktige kulturbygg/kulturminner og identitetsmarkører for et lokalsamfunn; et referansepunkt i landskapet som bør vær synlig. Hvordan tenker departementet seg å ta vare på dette hensynet i den aktuelle lovgivningsprosess? Bør det bakes inn i loven om tros- og livssynssamfunn, eller kan det bedre ivaretas i Plan og bygningsloven?